

Doba Alexandra III.

18. března 1904

S mohutnou postavou cara Alexandra III. byla se těžko loučiti nejen vědecká literární obec...

Takový vznešený vzor, takové opravdové a vysoké ponětí o povinnostech panovníckých—bude zajisté jedním z oněch trvalých rysů v novověkých dějinách...

My proto věříme, že tyto opravdu slovanské ideály nezmizí s nositelem svým, že ohlas jejich stane se trvalým činitelem v evropských poměrech.

I kdyby však mimo Rusko zapomenulo se na zásluhy cara Alexandra III., jež uznávají se s nebhvalou jednomyslností nejen tam, kde byli přátelé, ale i tam, kde byli a jsou odpárci Ruska.

Pokusíme se, na kolik možno shrnouti dnes v jediný obraz obsáhlu onu obrozovací činnost, již dovedl car zesnulý na všech stranách rozvinouti, tak že ne neprávem se o něm praví, že byl od doby Petra Velikého opět prvním ruským, národním carem.

Nastoupiv na trůn, setkal se s nebhvalou rozervaností uvnitř a málomyslností na venek. Okolnost ta, že kongres berlínský připravil vítěznou armádu ruskou o její úspěchy, byla hlavním zdrojem smutných zjevů oněch. Car jasně vystihl, že mluže obnoviti význam Ruska jenom prací vnitřní, odtud myšlenka mru sama sebou vyplývala.

Tak oblažoval se Alexander III. svému národu, ostatnímu světu psá úkoly své vlády osamělí zahraniční ministrem Giersem následovně:

"Car přejímá v duchu tradic svých předků dědictví své otce a osvědčuje se a tak je hodlá také svým nástupcům odevzdati. Rusko musilo jako všechny ostatní státy ve svém vývoji projíti zápas, v němž se jeho síly a jeho duch národu vytvořili. Nyní dosáhlo Rusko svého celkového vzrůstu. Jest rovněž daleko posíliti síly a nespokojenosti; ono chce jenom své postavení zabezpečiti; na venek se brániti; své síly, své bohatství, svůj blahobyt rozvíjeti. Tot jest cíl, jež cí car vytíkl a k němuž pevně bude směřovati. Car věnuje se především vnitřnímu rozvoji země, kterýž jest těsně sloučen s úkoly civilizace, s otázkami hospodářskými a sociálními, s otázkami, jimiž nyní všechny vlády svou péči věnují. Vnější politika carova bude dokonale mírumilovná. Rusko dodrží věrně svým přátelům, a neméně zacho- vá své tradice posvěcené sympathie a zároveň na přátelskou ochotu států ostatních odpoví ochotou vlastní. Ono zachová postavení, jež mu náleželo mezi mocnostmi a bude dbáti o udržení rovnováhy. Die svých zájmů Rusko neuchýlí se od svého povolání, hájiti všeobecný mír společně s ostatními státy, založený na účte ke smlouvám. Rusko má především povinnost, aby se postaralo samo o sebe. Jenom povinnost obrany vlastni etí a bezpečnosti mohla by je odvrátiti od práce vnitřní. Car pečovatí bude o blaho a zdar Ruska, ku štěstí tohoto, ale nikomu ku škodě."

Nuže, tímto svým slibům dostal věrně car Alexander III., dostal jim i za nejbližších a nejspolehlivějších poměrů zahraničních.

On jim dostal všestranně i vzhledem k Rusku, vzhledem ku svému národu.

Těto vnitřní práce budí tuto aspoň ve hlavních rysech vzpomenu. Nejbližším vnitřním úkolem bylo ovšem zjednaní pořádku vůči oněm živlům, jež podněcovány z ciziny, násilnou smrtí cara Osvoboditele dospěly svého vrchole. Úkol tento byl ku podivu rychle proveden, neboť již po dvou letech, dne 20. května 1883, mohl se car Alexander III. za jásotu národa dáti korunovati v Moskvě, při čemž lid sám pečoval o pořádek a bezpečnost, tak že tentokrát evropská nepřítel poprvé se přesvědčila, že car jest miláčkem svého národa. Do r. 1885 vymizely takměř všechny stopy někdejších podvratné činnosti nihilismu.

Toto vnitřní uzdravení ovšem stalo se zejména návratem ku tradicím národním, sblížením carské vlády s odvčnými ideály ruského lidu. Tento důležitý moment mravní jest pak zároveň zárukou, že všichni se zklamou, kdož se nyní, jako na příklad vídeňské noviny některé, domnívají, že nový car Mikuláš II. sáhne k jejich šabloně. Rusko setrvá na dráze svého svérázného vývoje, ono již se nikdy neztratí samo sobě, jako bylo v době před nastoupením zesnulého care. Tím méně se to může státi nyní, kdy téměř všechny západoevropské státy zasáhnuty jsou chorobou vnitřní, tak že se všude pátrá po nové formě, hledá se východiště z obtížných způsobných jednak poklesnutím soustavy reprezentací, jednak rostoucí tísní sociální.

Finančně byl stav Ruska neutěšený, v prvních třech letech panování Alexandra obnášel roční schodek 90—110 milionů rublů. K tomu v pozdějších letech přibyl tuhý hospodářský zápas s Německem, těžké roky neúrody, děsný hořáček asijská cholera a přes to vše povznesly se státní finance, dospěvše k rovnováze.

Ač car Alexander, na důkaz své mírumilovnosti, v prvních letech snížil roční odvod nováčků z 235

tiště mužů na 212 000, přes valkery finanční rozpakky za dobu jeho vlády sbloukněna a rozšířena organizace armády a zvoleno válečné loďstvo, je—účinně ohoutky nepříteli Ruska nejen masily umlknouti, ale i v obrovském hospodářském zápasu s Německem Rusko zůstalo vítězem. Neštěstí válečného loďstva baltického, obnovení loďstva černomořského, sestavení loďstva východomořského, zřízení loďstva kaspického a na Amu-Darji, konečné zřízení obchodního loďstva dunajského s důstojností válečných loďů, vedle toho řada stavů strategicky důležitých železnic, s nimiž zvláště významně zakaspické (afganoasijská), sibiřská atd., takž již r. 1885 jenom Anglie, Francie a Německo měly delší síť železnic—to vše jsou doklady opravdové rostoucí finanční síly Ruska.

Ač sesilování národního charakteru ruského dělo se současně ve všech odvětvích, nutno vzpomenu. ti zvláště i znárodnění zemědělské armády a obnovení vřad domských kozáků, jakož ve velkém slohu provádění jejich usazování na břehu Černého moře, čímž zjednáva se teprve pevné pozadí postavení Ruska na jihu.

Další postup národní práce týkal se hlavně tak zvaných okrajů Ruska Finska a baltických provincií.

Zde zvláště významně projevil se přímé snahy carské politiky. V obou zmíněných územích cíl živel vládi domácímu obyvatelstvu, Němci a Švédové Litevcům, Lotyšům a Fínům, Alexander III. provedl tu myšlenku, jež kdysi hlásal Jurij Samarin a jež našly vykonavatele zejména v Manassejnu—on uvolnil národně jmenované kmeny, postaviv jejich národní jazyky na rovné němčině a švédštině, on zjednal utištěným oněm kmenům vědomí vlastní důstojnosti, on zkrátka zlomil tam úplně nadvládu živel cizího, Rusku nepřátelského.

Současné pak s tímto převratem zabezpečeno ve stycích úradních postavení ručtiny v zemích oněch, tak že dnes možno zejména živel baltických baronů pokládati trvale za ochromený ve svých choutkách.

Při té příležitosti nutno se zmíniti i o sporu rusko-polském; co se vypravuje o poručovacích zámeřech, netýká se vlastně, ethnografické Polky, ale jenom oněch běloruských, maloruských a litevských krajů, kdež polský živel zaujímal obdobné postavení jako baltičtí Němci a Švédové k domorodnému obyvatelstvu. To dlužno míti vždy na paměti.

Těmito opatřeními, jež čelila ku zlomení nadvlády živel více méně Rusku nepřítelích nebyl však vyčerpán program vynaňování domorodého obyvatelstva.

Současné odstraněno vše, co ve formě bývalé kolonizace uvádělo lid ruský do područí hospodářského cizích přistěhovalých živel. Sem náležejí zejména zákony, jimiž se upravuje nabývání pozemků cizinci, sem náležejí vypořádání cizinců, jakožto odvěta za vypořádání polských dělníků z Pruska, sem náležejí zejména všechna opatření, jež týkají se pobytu židů mimo území jim vyhrazené, jakož i pobytu cizích židů v Rusku.

Současné s těmito opatřeními pak rozšířena působnost ruských institucí: zemstva, soudů v okrajních a sloučen Kavkaz s ústřední správou Ruska.

V baltických provinciích nad to proměněna německá universita derptská v universitu ruskou a němčina ve školách ustoupiti musila ruštině, při čemž zachováno vyučování národním jazykem zejména i v náboženství.

Sem náležejí také upravení vlivů různých církví, zvláště katolické, a po dlouhém jednání došlo konečně ku shodě s Římem, o níž hlavně zá-

Mnoho podobných případů

ROLESTI ŽALUDEČNÍ. Dva roky teplo jsem bolestmi žaludku, až konečně byla jsem dra. Augusta Koeniga Hamburgskými krami úplně vyléčena. — Horton Wolfe, Stockton, Cal.

NEČISTOTA KRVE. Nejmišší moje desítky teplo vyřádky, kteréž nečistotou krve zaručována byla. Zkoušela jsem různé, bez všeho výsledku. Nejúčinnějším ověřeným dra. Augusta Koeniga Hamburgské kapky. — H. T. Engelhardt, Jeffersonville, Indiana.

NEZÁŽIVNOST. Po delší dobu teplo jsem nezáživnosti. Žádný z různých prostředků nechtěl pomáhati, až konečně dra. Koeniga Hamburgské kapky pomohly. A tyto kapky v krátkosti pomohly. — Christian Laybe, 2016 Orleans st., Baltimore, Md.

NEMOCE JATERNÍ. Delší dobu teplo jsem nemocí jaterní a v konečné dra. Augusta Koeniga Hamburgské kapky úplně mne vyléčily. Pant Carolina Weiss, 127 Lake St., Cleveland 1, O.

sluha náležejí ruskému zástupci Levolskému a kardinálu Raspolovi. Základem dohody té jest volnost ve vlastním oboru církve a uznání práva státu ve všech mimo církevních. Die dohody té obsazeno pak pět katolických biskupství novými biskupy. Pokud se týče baltických provincií, obnovení vřad živ lidu na správu církevní jmění, čímž oslaben posavádní všemocný vliv baltických pánů v záležitostech církve luteránské. Seminář derptský pak přeložen do Petrogradu.

Ku vnějším opatřením náležejí také odstranění všech cizích mistrů v továrnách v Polsku, kteří se nenaučili v určité lhůtě polsky net ruský, aby mohli mluvit s domorodým dělnictvem. Podobně zrušeno ustanovení o přijímání cizích důstojníků do ruské armády. Sem náležejí i ustanovení počtu židovských žáků a advokátů v poměru k počtu obyvatelstva.

Co se týče vnitřního sesilování národa ruského, sluší uvěsti značné slevy výkupného sedlákům, zřízení šlechtického banku, a celou řadu kolonizačních opatření, aby lid bezpozemkový, zejména v Polsku, mohl nabýti vlastních pozemků; sem náležejí zřízení národních, církevních škol, sem důležitá organizace škol průmyslových a technických, škol hospodářských, vykazování pozemků rolníkům v Sibiři a kozákům v Černomoffi, sem uvolnění starověrů a uznání jejich samostatné církevní organizace, čímž uspokojeno na 15 mil. obyvatelstva dosud poměrem k církvi pravoslavné trpěcího atd.

Za jeho panování vyřizena otázka kuldežská, pokolení Tekinci a jejich území připojeno, obsazeno Pendžeb, dočlena shoda s Angličany v záležitosti afghanské, obsazen Pamír, odstraněna poutá smlouvy pařížské z r. 1856 ve příčině Černého moře, vymaněno Rusko z finančního a hospodářského područí Německa a položeny pevné základy vzájemné přízně rusko-francouzské.

Již tyto stručné črty dají tušiti, jaký ohromný úkol vykonal car Alexander III. a jaký je rozdíl mezi Ruskem r. 1881 a roku 1894.

Práce na takových obrovských základech založená umožní zajisté nástupci jeho, caru Mikuláši II., aby se dočkal hojného ovoce z plné setby otce svého.

On přejímá dědictví nejen nezkrácené, ale všestranně upevněné — na slávu sobě a Rusi a na "na strach vragam!"

Zaručené vyléčení. Opravujeme naše oznamované lékárničky prodávati Dr. King's New Discovery proti souchotím, kašli a nachlazením za těchto podmínek: Jete-li stíhán kašlem, nastoupením aneb kteroukoliv příčinou, krční neb prsí nemocí a budete-li užívati léku toho die návodu, náležitě jej zkuste, a nedočkáte zlepšení, můžete navrátiti lahev a dostanete peníze své zpět. Nemohli bychom činit tuto nabídku, kdybychom nevěděli, že na r. King's New Discovery se možno spolehnouti. Nikdy vás neoklameme. Lahve na zkoušku v lékárně Goodman Drug Co. Velké lahve po 20c, a \$1.00.

Špády a taroky. Máme hojnou zásobu špádů a taroků, kteréž prodáváme hru za \$1.25 počtu za \$1.35. Knihkupectví Pokroku Západu

Dr. Jos. Simeček, český lékař a ranhojčí

VE WILBER, NEB. Osvětlený na Rush Medical College v Chicagu. Ordinuje ve Whitnově lékárně ve W. Wilber, Neb. a v Souděním lékárně. V Jani poskytl mělo být povolením lékařem v Souděním státě Nebraska. Všechny choroby a chirurgické operace. Kradně a obližlivě mlet mouku poradit dopisem.

Herbář \$1.50.

(Mám pouze anglicky.) Níže uvedený herbář obsahuje 1000 druhů léčivých rostlin, kteréž jsou vřadně k vyhledání. Peníze vrátím, je-li to podvod. Záloha 25c. ke pro záruku. Adresa: Anton Wildman, Two Rivers, Wis.

Go Saunders a kolních ok

Rohelci, jež přejí si námiti pájku na svou posezamy na nejvzdělanějších a nejbohatších majetech v spolehlivých společnostech, nebo prodati farmu, přeplavní stáry do Coch. západ, vymana dědictví ve v aneb po býti-li práce notářské druhu zvekolli, necířevou obrátí se na

ALOIS J. KUDRN V PRVNÍM NÁRODNÍM BANKU

VE WAHOO. - NEB.

Milovníkům střelby a hu

Právě vydal jsem dva pěkně ilustrované knihy, totiž jeden sborník střelby a druhý sborník hubiček a nástrah. Die těchto knihůž vydání vybral co potřebuje, a úpíjím tehouta, že obdrží poctivé zboží za poctivou cenu. Každému, kdo si přejí a máš dopis, senníky ochotně zdarma.

M. J. PRIBY 498 S. Halstead St., Chicago

Nejstarší a nejznámější český právní

V NEBRASCE

FR. DOLEŽA VE FREMONT, NEB.

Poslouží ochotně ve všech případech soudů, v kterýchkoliv části státu a v jakémkoliv státě aneb poradou a jakémkoliv případě náležitě právo soudů zasílájuce dobré výsledky. Adresa: FRICK & DOLEŽA Fremont, Neb.

FR. J. NOVÁK, HUMBOLDT, NEB.

pojišťující, pozemkový a převní jednatel.

VEREJNÝ NOTÁŘ.

Zasílám peníze do Evropy, jakož i v dědictví věnuje zvláštní pozornost.

Yes YOU WANT A FA

Well, the new paper issued by CHICAGO, ROCK ISLAND & PACIFIC RAILROAD CO. CALLED THE WESTERN SETTLER tells all about it, and will be sent FREE to those who send for it. Give your name and address to Chicago, Rock Island and Pacific Railroad, Chicago, Ill.

Prostředek staré chůvy pro dě

SOOTHING - SYRUP

Pro děti, jimiž rostou zuby. Vždy se má dávat dětem, když jim počínají rasti zuby. Upokojí dítě, umírní bolest a ne po něm zmknou. Vyléčí vetrovou chorobu, jež nejlepším prostředkem proti průjmu a zácpě. TdK